

A Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, Művészeti Szakgimnáziuma és Diákotthona

Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium

Bethlen Gábor Református Gimnázium

Idén még online lesz a ballagás

HEGEDŰS
BENCEHEGEDŰS
MÁRK

Mire kiderült, hogy megtarthatók a ballagások az iskolákban, addigra a gimnazisták többségét már elbúcsúztatták, de az általános iskolák és óvodák nagyobb részében megtartják a végzős diákok búcsúztatását tanév végén. Egyházkerületenként egy-egy intézményt kérdeztünk arról, ők hogyan engedik útjukra a végzősöket.

Május közepén, a járványügyi adatok javulása miatt számos korlátozó intézkedést enyhítettek vagy oldottak fel, ennek köszönhetően az iskolák immár tarthatnak ballagást, és lehetnek szóbeli érettségik is. A gimnáziumok végzős diákjai hagyományosan a vizsgák megkezdése előtti héten ballagnak, így több iskolában is megkérdezték őket arról, szeretnék-e, hogy utólag megtartsák az ünnepélyes búcsúztatást. Bár tudunk olyan intézményről, ahol a diákok ezt nem tartották fontosnak, a legtöbb intézményben valamilyen formában elköszönnek a leérettségizett fiataloktól.

FONTOS A LEZÁRÁS

A Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, Művészeti Szakgimnáziuma és Diákotthona tanárai bizakodnak, hogy az online térbe kényszerített tavalyi ballagás után idén méltóképpen búcsúzhatnak majd el a végzős diákoktól, már amennyire ez a járvány sújtotta időben megoldható. – Bár a tavalyi ballagásunk is kerek egész volt, tartalmazott minden olyan elemet, amelyet át lehetett emelni az online térbe, mégis az az igazi, ha személyesen tudunk elbúcsúzni – mondja a kollégium igazgatója. Baráth Julianna elárulja, hogy már április elején bíztak a hazai oltási program felgyorsulásában, amelynek eredményeként május végére, június elejére vége lesz a szigorú korlátozásoknak.

– Ezért megkérdeztük a tizenkettedik évfolyamot, hogy mit szeretnének: online ballagást április 30-án, vagy ünnepélyes bizonyítványosztást a szóbeli érettségik után, június 19-én. A végzősök az utóbbit választották. Tehát reményeink szerint ha másként nem, akkor olyan szűk, istentiszteleti formában, mint

ahogy a szalagtűzés volt, meg tudjuk tartani a búcsúztatójukat. A jelenlegi lehetőségek szerint szülőik nélkül, a többi osztály nélkül, de mégiscsak személyesen – számol be a jelenlegi álláspontról Baráth Julianna, aki abban is bízik, hogy június közepére már talán a diplomákra vonatkozó szabályokon is enyhítenek majd, így a búcsúztatón részt vehetnének a végzős diákok hozzátartozói is.

Az igazgató szerint fontos, hogy a diákok lélektani szempontból is le tudják zárni az életüknek azt a szakaszát, amely gyakorlatilag április 30-án véget ért. – Hogy segítsük a lezárást, az utolsó online tanítási nap utolsó óráján az összes tanár, aki ebben az évben tanította őket, bejelentkezett, és mondott róluk két-három kedves mondatot. Ezután imádsággal és áldással zártuk le az online oktatást. Így indultak neki az érettséginek, ahol már személyesen találkoztunk – idézi fel az utolsó napot az igazgató.

Baráth Julianna megjegyzi, hogy egyáltalán nem mondható el, hogy ez az érettségi nehezebb volt vagy kevésbé lett volna sikeres, mint a korábbiak, a diákok nagyjából az elvárásoknak megfelelően teljesítettek. Hozzáteszi, hogy az emelt szintű érettségi eredményei még nem érkeztek meg, és szerinte az igazi mérce majd a biológia-, fizika- és kémiavizsgák eredménye lesz, amely tárgyakból másfél éve nem volt sem személyes oktatás, sem labor.

Az igazgató örömtelinek tartja, hogy mind a kilencven diák meg tudott jelenni a májusi vizsgákon, így emiatt pótérettségik nem kell tartaniuk. – Szóbeli érettségi viszont lesz, de ez a dolgok természetéből adódik, hiszen hittanból csak így vizsgáznak – magyarázza Baráth Julianna. Szóbeliznek még a

testnevelésből érettségizők is, akik idén gyakorlati vizsgát is tehetnek, nem úgy, mint tavaly.

BALLAGÁS CSÖKKENTETT LÉTSZÁMMAL

Jól sikerült az érettségi a budapesti Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium negyvenegy végzős diákja számára is. – Meglehetősen jók lettek az eredmények, bár volt egy-két diák, aki képességeihez mérten gyengén teljesített – árulja el Madarász Levente. Persze vannak olyan diákok is – teszi hozzá rögtön, akiknek jót tett a távoktatás és önmagukhoz képest jobb eredményt értek el. Mivel mindenki megjelent a végzősök közül a vizsgákon, így hasonlóan a pápai kollégiumhoz, a Benkőben sem kell pótérettségik tartani. Hittanból idén nyolcan méretik meg majd a tudásukat. – Évente a negyven-ötven érettségiző közül átlagosan tízen választják ezt a tárgyat, volt olyan év, hogy tizenötön tettek vizsgát hittanból, és ez nincs is olyan messze a húsztól, ugye? – mondja Madarász Levente felnevetve. Ez utóbbi szám már csak azért is kiemelkedő, mert az Oktatási Hivatal adatai szerint ebben a tavalyi tanévben háromszázötvenhatan, míg az ideiben már négyszázharmincnyolcan jelentkeztek hittanérettségire.

A budapesti intézményben már elbúcsúztatták a végzős gimnazistákat az írásbeli érettségik után. – A vizsgák után szűk körű búcsúalkalmat tartottunk. Így megadatott végül a diákoknak, hogy végigvonulhassanak az iskolán. Ezt rövid áhítat követte, majd elbúcsúztattam őket mint az iskola igazgatója, majd ők is elbúcsúztak a tantestülettől és az iskolától – idézi fel az alkalmat Madarász Levente. Hozzáteszi, hogy az általános iskolások ballagását most szervezik, és már biztos, hogy a nyolcadikosoknak is csak csökkentett létszámú nyilvános ballagást tartanak majd június 15-én. – Ezt már korábban eldöntöttük, és megbeszéltük a szülőkkel is, hogy ezen nem változtatunk akkor sem, ha megszűnnek a korlátozások.

PÓTLÓ ÉRETTSÉGI ÉS BÚCSÚALKALOM

A korábbi években egy-egy osztálynak legalább három napig tartott a szóbeli érettségi a hódmezővásárhelyi református gimnáziumban, ám idén egyetlen nap is elég lesz, hiszen a járványügyi rendelkezések miatt most jóval kevesebb a szóbeli vizsga. Egyetlen olyan diák van, aki úgynevezett pótló érettségik teszt. Ez azt jelenti, hogy aki májusban önhibáján kívül nem tudott részt venni az írásbeli érettségiben, most szóban pótolhatja azt. Ennek az a jelentősége, hogy az így érettségizők is megkezdhetik szeptemberben a felsőoktatási tanulmányaikat, és nem csúsznak egy évet. – A szóban forgó diákunk az írásbeli vizsgák első hetében nem tudott vizsgázni, mert érintett volt a koronavírus-fertőzésben. Három középszintű és egy emelt szintű vizsgát pótolhat – mondja Hódiné Földesi Sára igazgató.

Az írásbeli érettségi előtt a hagyományos ballagás helyett előre rögzített videóval, online köszöntötték a végzős diákokat még május elsején, hiszen az akkor hatályos szabályok nem tették lehetővé a ballagás megtartását. A felvételen a tanárok verset mondtak a diákjaiknak, volt igazgatói köszöntő és rövid áhítat is. Ez azonban nyilvánvalóan csak pótmegoldás volt. – Sok minden kimaradt a végzős évfolyamunk életéből. Tavaly már nem tarthattuk meg a szalagavatót, a külön iskolai bálunkat, a megszokott ballagást és a hagyományos szóbeli érettségik sem – mondja az igazgató.

Mindezt tudva végül úgy döntöttek, hogy a szóbeli érettségik után, június 22-én tartják a búcsúalkalmat. Nem nevezik ballagásnak, de lényegében azt pótolja majd. A százegy végzős – akkor már érettségizett – diák és tanáraik ünnepi istentiszteleten vesznek részt, a templomból átvonulnak a gimnáziumba, és közösen járják be az iskola fontosabb helyszíneit. Az udvaron pedig már néhány rokonuk, vendégük is ott lehet velük. Az ott tartott ünnepségen egyéni díjakat adnak majd át a végzősöknél. Ez a

Bethlen Gábor Református Gimnázium

Eötvös József Református Oktatási Központ

Bethlen Gábor Református Gimnáziumban immár hagyomány, amelyet a járvány sem szakíthat meg. Átadják például a Németh László-díjat annak a diáknak, aki éveken át a legkiemelkedőbb és legsokoldalúbb volt. Vannak kifejezetten reál, humán és sportdíjak is.

A végzős diákok örülnek az iskola kezdeményezésének, hiszen így még egyszer találkozhatnak társaikkal és tanáraikkal.

ONLINE BALLAGÁS A VIZSGÁK ELŐTT

Országosan öt-tíz diákot éríthet a pótló érettségi a református gimnáziumokban – mondja Papp Kornél, a Zsinati Oktatási Iroda vezetője. Pótló érettségi – amely egyébként ingyenes – korábban is volt, a változás idén az, hogy a jelenleg is zajló vizsgaidőszakban is teljesíthető a pótlás, és szeptembertől elkezdhetők a felsőfokú tanulmányok. Általános gyakorlat volt ez évben, hogy az érettségi előtt online ballagást tartottak a végzősöknek – tájékoztat Papp Kornél. A legtöbb iskolában az érettségi bizonyítvány átadását még ünnepélyesebbé teszik, így pótolva az elmaradt ballagásokat. Sok helyen hálaadó istentisztelet keretében adják át az érettségi bizonyítványokat. – Remélhetőleg ezek az alkalmak pótolnak valamit az élményekből, mert a szalagavatók, a ballagások nagyon hiányoznak a diákoknak – teszi hozzá az irodavezető. Az általános iskolai és óvodai ballagásokat a betartandó szabályok figyelembevételével meg lehet szervezni. Például az udvaron tartott ballagáson is ügyelni kell a távolságtartásra, viselni kell a maszkot, és lehetőséget kell adni a fertőtlenítésre.

NEM VOLT RÁ IGÉNY

Egy tanuló nem jelent meg az írásbeli érettségiken a hevesi Eötvös József Református Oktatási Központban, és nem is él a pótló érettségi lehetőségével, azaz azzal, hogy most szóbeli vizsgákkal szerezze meg az érettségi bizonyítványát. Ez a típusú vizsga a járványügyi szabályok miatt egyébként is alig lesz: hittan- és testnevelés-érettségit tartanak, a nyolcvankilenc végzősre összesen egy tucat szóbeli megméretés jut.

Ahogy Hódmezővásárhelyen, úgy Hevesen is online ballagást tartottak, ahogy már tavaly is. Olyan filmet készítettek, amelyben bemutatták az iskola tereit, ballagási énekek szóltak meg, és búcsúztak a tizenegyedikesek, a tanárok, az iskolalelkész és az igazgató. A videót a tervezett ballagás időpontjában tették elérhetővé. Készítettek évkönyvet is, amely nyomtatásban is tartalmazza a ballagási beszédeket és fényképeket az elmúlt évekből – ezt az érettségi és a szakmunkás-bizonyítványok átadásakor kapják meg a végzős diákok. A szakmunkásképzés keretében egyébként a kőműves, a pék, a cukrász, az eladó, az abroncsgyártó, a mezőgazdasági gépész és a női szabó szakmát lehet kitanulni. Az úgynevezett technikumban, amely érettségit is adó szakképzést nyújt, mezőgazdasági gépészeket, valamint közszolgálati ügyintézőket képeznek.

A járványhelyzet javulásának köszönhetően már lehet tartani ballagásokat, ám Együd László igazgató azt mondja, hogy „nem tapasztaltak olyan nagy igényt a végzősök részéről”, amely miatt megszervezték volna a pótblagagást. Becslése szerint a végzetek húsz százaléka jelent volna meg az utóballagáson.

Az Eötvös József Református Oktatási Központban tartozik általános iskola és óvoda is. Ezekben az intézményekben megtartják a ballagásokat. Az óvodai ballagás amúgy is mindig az udvaron zajlik, ez most elvárás is a járvány miatt. Huszonkét gyermeket búcsúztatnak, akik szeptembertől kezdik az általános iskolát. A nyolcadikosok ballagását az átányi református templomban szervezik meg. Ez hagyomány, hiszen az intézmény korábban itt működött, ma a felső tagozatosok már Hevesen tanulnak. A résztvevők számát most korlátozzák, így százötvenen vehetnek majd részt az istentiszteleten.

– A mögöttünk lévő időszak mindenkit nagyon megviselt, még jobban is, mint ahogy előzetesen feltételeztem – mondja Együd László igazgató, aki úgy látja, nemcsak az elmaradt gimnáziumi ballagás okozott törést a végzősöknek, hanem a szociális kapcsolataik is megcsúszottak a helyzetet. – Meggyőződésem, hogy sokkal többet kellene foglalkozni a lelki kérdésekkel is, mint amennyire most lehetőség van. ■ FOTÓ: KAPÁS CSILLA, KÁDÁRNÉ ZSOLDOS EDIT, SEBESTYÉN LÁSZLÓ

„A legigényesebb olvasót is le lehet kötni”

KOC SIS JULIANNA

Mindig igyekezett a maga útját járni, és ezzel mindmáig megőrizte önazonosságát. Versei, prózája sorvezetőként szolgálnak Kárpátalja – és saját – kalandos múltjában, hitét sem fél szóba hozni, ha a téma úgy kívánja. Sokan magukénak érzik azt, amit irodalmi tevékenységével képvisel – így volt ez pályája kezdetén, és ma is így van. Az idén hetvenéves, március 15-én Kossuth-díjjal kitüntetett Vári Fábián Lászlóval beszélgettünk.

Sohasem vágyott főszerepekre – állítja egy interjúban, ám hátáron innen és túl ismert és elismert íróként vitathatatlanul vezető, példaértékű szerep jutott önnek Kárpátalján, a talán legsanyarúbb sorsú külhoni régióban. Hogyan érinti ez, és hogyan lehet ezzel a felelősséggel jól élni?

Főszerepekre ma sem vágyom, de korábban is azt vallottam, hogy mindenki tegye ott a dolgát, ahová sorsa vagy alkalmassága állította. Aktív korszakom nagyobb részében tanítottam, és bár előfordult, hogy „megkínáltak” egy, a párttagság feltételéhez kötött igazgatóhelyettesi munkakörrel, nem vállaltam el. Ha igent mondom is, nem valószínű, hogy ellenzéki múltam miatt megkaptam volna a kinevezést. Az irodalmi életben, a kultúrában azonban merőben más akár vezető szerepet is vállalni. Első mestereim mindenekelőtt az igényes, színvonalas művek írását költötték a lelkemre, és irodalmi folyóiratunk, az Együtt főszerkesztőjeként ebben ma sem ismerem az alkut. Lapunk ma szerte a Kárpát-medencében jó hírnévnek örvend, és ezt egyértelműen a közölt írások minőségének köszönhetjük. Szerkesztőtársaimmal abban is egyetértünk, hogy eredményeink megtartása az irodalmi élet folyamatos újulása nélkül nem lenne lehetséges. Jó hír, hogy az Együtt vonzza a pályakezdő alkotókat, és ezáltal nemcsak az utánpótlás, de a kárpátaljai magyar irodalom jövője is biztosítottnak látszik. Ha ebben a folyamatban van némi érdemem, azt minden felelősségével együtt boldogan vállalom, mert valóban jó a hasznos szolgálat tudatával élni.

Mikor, miért kezdett el írni? Mit jelent önnek az alkotás lehetősége?

Tizenéves koromban írtam az első verseket. A miértre már bonyolultabb a válasz. Talán hatással voltak rám első olvasmányaim: A dzsungel könyve és a régi, két háború közötti olvasókönyvekben talált versek. Tizenkilenc-húsz éves koromban kaptam az első komolyabb biztatásokat. Viszonylag korán felismertem, hogy amiről beszélek, azt sokan magukénak érzik. Rossz nyelvek ezt szolgáló irodalomnak, földhözragadtnak, idejétmúltnak mondják, de az olvasói visszajelzések és a kritikai értékelések mellett ezek a vélemények eltörpülnek. Nagy László óta egyér-

telmű, hogy a klasszicizáló formát is meg lehet tölteni korszerű tartalommal, a nyelvi kifejezőeszközök újszerű használatával a legigényesebb olvasót is le lehet kötni, és ezt tapasztalva már össze is állt az elégtétel minden méltatlan, korábbi sérelemért.

Viszonylag későn, 1991-ben jelent meg első, Széphistóriák című verseskötete. Miért csak ekkor?

Valóban, negyvenéves voltam, amikor első kis kötetem megjelent a Kárpáti Kiadónál. A '80-as évektől kezdve ideológiai kifogásokra, a rendszert dicsérő versek hiányára hivatkozva kétszer utasította el ugyanez a kiadó az összeállított versanyagomat. '91-ben is csak azért adták ki, mert a rendszerváltás megtörtént, és az anyag bővített változata már a Magvető Kiadónál várt a megjelenésre. Amikor elkészült a kötet, felutaztam Ungvárra, hogy kifizessem és elhozzam a nyomdából mind a kétezzer példányt, ugyanis nem szerettem volna, ha verseim ezzel a silány külsővel nyilvánosság elé kerülnek. A város főterén – jól emlékszem – többezres tömeg gyűlt össze, hogy eltávolítsák a népek nagy vezérének hatalmas szobrát. Megálltam félórára, mert ez a pillanat semmiképpen sem maradhatott ki az életemből. Amikor beindult a darus kocs csörlője, és a szobor talapzatától elszakadva úgy himbálózott a levegőben, akár az akasztott ember, a tömeg hangos ujjongásba kezdett. Hát ezen a napon jelent meg az én Széphistóriák című verseskötetem.

A versek után a prózában is jelentőset alkotott. Melyik áll önhez közelebb?

Az ezredfordulóig szinte fel sem merült bennem, hogy prózát is írjak, mert meg voltam győződve róla, hogy a versbeszéd tökéletesen kielégíti nem túl gyakori megszólalásaimat. Ha azonban jobban átgondolom az egészet, rájövök, hogy elhamarkodottan vélekedtem, mert mindig is mocorgott bennem némi hajlandóság a próza iránt. Gyerekkoromban még csak hallgattam a felnőttek beszédét, és ha nem éppen gyerekfűlnek való volt a téma, valaki megjegyezte, hogy zsindey van a háztetőn. A szó-lás eredetével ma sem vagyok teljesen tisztában, de az érte-lme volt, hogy ilyenkor ki kellett mennem a házból, pedig majd